

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MASZYN OD USZKODZEŃ

ustalone uchwałą nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 26 lipca 2007 r., ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 r., uchwałą nr UZ/114/2012 z dnia 28 marca 2012 r. oraz uchwałą nr UZ/430/2015 Zarządu PZU SA z dnia 23 grudnia 2015 r. i ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/215/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>OWU: § 1 ust. 2, § 2, § 3, § 4, § 6 ust. 1–6, § 7 ust. 4–6, § 8 ust. 1–3 i ust. 5–6, § 9 ust. 1–4 i ust. 6–12, § 10, § 11, § 12, § 14, § 15, § 17 ust. 13.</p> <p>Załącznik do Ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn od uszkodzeń: Klauzula ubezpieczenia fundamentów, Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie, Klauzula (006) ubezpieczenia dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego, Klauzula (007) ubezpieczenia dodatkowych kosztów frachtu lotniczego, Klauzula (302) ubezpieczenia mienia otaczającego, Klauzula (311) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco, Klauzula (312) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco z włączeniem transportu,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>Klauzula (313) ubezpieczenia ryzyka ognia wewnętrznego i bezpośredniego uderzenia pioruna,</p> <p>Klauzula (315) ubezpieczenia ryzyka utraty substancji wskutek wycieku ze zbiornika,</p> <p>Klauzula (319) ubezpieczenia obmurza kotłów, wymurówek pieców przemysłowych i materiałów ognioodpornych,</p> <p>Klauzula (320) ubezpieczenia ryzyka utraty oleju smarowego, czynników chłodniczych i płynów chłodzących,</p> <p>Klauzula (321) ubezpieczenia taśm i łańcuchów przenośników taśmowych,</p> <p>Klauzula (322) ubezpieczenia lin i pasów,</p> <p>Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących na sprzęcie pływającym,</p> <p>Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących pod ziemią.</p>
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>OWU:</p> <p>§ 1 ust. 2, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6 ust. 1–6, § 7 ust. 4–6, § 8 ust. 1–3 i ust. 5–6, § 9 ust. 1–4 i ust. 6–12, § 10, § 11, § 12, § 14, § 15, § 17 ust. 13.</p> <p>Załącznik do Ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn od uszkodzeń:</p> <p>Klauzula ubezpieczenia fundamentów,</p> <p>Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia</p>	<p>Klauzula (006) ubezpieczenia dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego, Klauzula (007) ubezpieczenia dodatkowych kosztów frachtu lotniczego, Klauzula (302) ubezpieczenia mienia otaczającego, Klauzula (311) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco, Klauzula (312) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco z włączeniem transportu, Klauzula (313) ubezpieczenia ryzyka ognia wewnętrznego i bezpośredniego uderzenia pioruna, Klauzula (315) ubezpieczenia ryzyka utraty substancji wskutek wycieku ze zbiornika, Klauzula (319) ubezpieczenia obmurza kotłów, wymurówek pieców przemysłowych i materiałów ognioodpornych, Klauzula (320) ubezpieczenia ryzyka utraty oleju smarowego, czynników chłodniczych i płynów chłodzących, Klauzula (321) ubezpieczenia taśm i łańcuchów przenośników taśmowych, Klauzula (322) ubezpieczenia lin i pasów, Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących na sprzęcie pływającym, Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących pod ziemią.</p>

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maszyn od uszkodzeń (zwane dalej OWU) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwanym dalej PZU SA), a osobami prawnymi, osobami fizycznymi albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, prowadzącymi działalność gospodarczą (zwanymi dalej Ubezpieczającym).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imieniem wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W rozumieniu niniejszych OWU, Ubezpieczającym jest podmiot zawierający z PZU SA umowę ubezpieczenia, Ubezpieczonym jest podmiot zawierający umowę ubezpieczenia na rachunek własny albo na rachunek którego zawarto umowę ubezpieczenia.
3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
  - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
  - 2) Ubezpieczony może żądać, by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
4. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
5. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy, a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Postanowienia tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 2

1. Ubezpieczenie obejmuje określone w umowie, stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące na podstawie tytułu prawnego w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego maszyny eksploatowane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.
2. Ubezpieczeniem objęte są maszyny pod warunkiem, że:
  - 1) są zainstalowane w miejscu ubezpieczenia zgodnie z wymogami i zaleceniami producenta;
  - 2) są zdolne do pracy po pozytywnym przejściu niezbędnych prób i testów;
  - 3) są eksploatowane zgodnie z ich przeznaczeniem.
3. Ubezpieczeniem objęte są maszyny w trakcie pracy i postępu, demontażu i ponownego montażu, napraw, remontów i konserwacji, jak również podczas ich przemieszczania w obrębie miejsca ubezpieczenia w związku tymi pracami.
4. Ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszych OWU nie obejmuje:
  - 1) rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych;
  - 2) wymiennych nośników danych (odczytywanych maszynowo) oraz danych na nich zgromadzonych;
  - 3) środków transportu (za wyjątkiem wózków widłowych);
  - 4) maszyn pracujących pod ziemią;
  - 5) maszyn pracujących na wszelkiego rodzaju sprzęcie pływającym.

5. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania celowych środków, powstałe w związku z ratowaniem i z zabezpieczeniem przed szkodą ubezpieczonego mienia oraz zmniejszeniem rozmiaru szkody w tym mieniu, chociażby owe środki okazały się bezskuteczne.
6. Dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
7. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 5 i 6, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, dla których takie sumy zostały ustalone. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem za ubezpieczone mienie nie może przewyższyć sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA.
8. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki oraz z zastrzeżeniem podania przez Ubezpieczającego odrębnych sum ubezpieczenia ubezpieczenie może zostać rozszerzone o:
  - 1) koszty usunięcia pozostałości po szkodzie;
  - 2) koszty pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego;
  - 3) koszty frachtu lotniczegooraz inne koszty uzgodnione pomiędzy Ubezpieczającym, a PZU SA.

MIĘSCA UBEZPIECZENIA

§ 3

Ubezpieczenie obejmuje maszyny we wskazanej lokalizacji (miejscu ubezpieczenia) albo lokalizacjach (miejscach ubezpieczenia) na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Ubezpieczeniem objęte są przypadkowe, nagłe, nieprzewidziane i wynikające z przyczyn niezależnych od Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego szkody związane z eksploatacją i użytkowaniem maszyn, nie wyłączone w dalszej części OWU oraz postanowieniach dodatkowych.
2. Do szkód, o których mowa w ust. 1, za które PZU SA ponosi odpowiedzialność, należą przykładowo szkody spowodowane przez:
  - 1) błędy projektowe, konstrukcyjne lub wadliwe wykonanie maszyny przez producenta, wadliwy materiał z którego wykonana jest maszyna;
  - 2) błędy montażowe popełnione w czasie montażu maszyny na stanowisku pracy;
  - 3) błędy w obsłudze maszyn spowodowane brakiem wprawy i doświadczenia osób obsługujących maszynę;
  - 4) celowe zniszczenie przez osoby trzecie;
  - 5) działanie sił odśrodkowych;
  - 6) niedobór wody w kotłach;
  - 7) nadmierne ciśnienie lub temperaturę wewnątrz maszyny, implozję;
  - 8) dostanie się ciała obcego;

- 9) niezadziałanie lub wadliwe zadziałanie urządzeń zabezpieczających, sygnalizacyjnych lub kontrolno-pomiarowych;
  - 10) zwarcie, spięcie, przepięcie, uszkodzenie izolacji;
  - 11) wzrost albo spadek napięcia bądź natężenia prądu, zanik jednej lub kilku faz.
3. W przypadku niedoubezpieczenia mienia, PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej z zastrzeżeniem § 11 ust. 3.
  4. Za szkodę uważa się utratę albo ubytek wartości ubezpieczonej maszyny z powodu jej fizycznego zniszczenia albo uszkodzenia uniemożliwiającego dalsze spełnianie zamierzonych funkcji i powodującego konieczność naprawy bądź wymiany, powstałe w wyniku zdarzeń, za które istnieje odpowiedzialność na mocy niniejszych OWU.
  5. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, do niniejszych OWU dołączone mogą zostać uzgodnione pomiędzy Ubezpieczającym, a PZU SA dodatkowe klauzule rozszerzające zakres ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 5

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane, zwiększone lub będące następstwem:
  - 1) działań wojennych, wewnętrznych zamieszek, rozruchów, sabotażu, aktów terroryzmu, strajku, lokautu, planowanej lub realizowanej przez właściciela zakładu likwidacji zakładu lub miejsc pracy;
  - 2) konfiskaty lub zajęcia przez uprawnione władze;
  - 3) jakiegokolwiek reakcji jądrowej, promieniowania jądrowego lub skażenia radioaktywnego;
  - 4) umyślnego działania lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności; za winę umyślną lub rażące niedbalstwo Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką niebędącą osobą prawną, należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
    - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
    - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
    - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
    - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
    - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
    - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
    - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
  - 5) wad lub usterek istniejących w momencie rozpoczęcia się odpowiedzialności PZU SA i znanych Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu, niezależnie od tego, czy o takich wadach lub defektach wiedział PZU SA;
  - 6) szkód górniczych w rozumieniu prawa górniczego i geologicznego.
2. Ponadto PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:
  - 1) szkody spowodowane trzęsieniem ziemi, uderzeniem pioruna, obsunięciem się i zapadnięciem się ziemi, lawiną, powodzią, wiatrem, opadami atmosferycznymi, mrozem, szadzią, wybuchem wulkanu, tsunami, sztormem, mgłą, temperaturą powietrza, ciśnieniem atmosferycznym i wilgotnością powietrza;
  - 2) szkody spowodowane ogniem, eksplozją, upadkiem statku powietrznego, wydostaniem się wody, par, płynów lub substancji z przewodów i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji, cofnięciem się wody lub ścieków z urządzeń kanalizacyjnych, samoczynnym otworzeniem się główek tryskaczowych, zawaleniem się budynków lub budowli;
  - 3) szkody spowodowane kradzieżą z włamaniem, kradzieżą zwykłą (bez oznak włamania), rabunkiem lub usiłowaniem dokonania kradzieży z włamaniem, kradzieżą zwykłą (bez oznak włamania), rabunku;
  - 4) szkody powstałe w czasie naprawy, remontu, modernizacji i konserwacji dokonywanej przez zewnętrzne służby techniczne i zakłady naprawcze;
  - 5) szkody powstałe w wyniku przeprowadzanych prób i testów, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi, a także powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów;
  - 6) szkody, za które odpowiedzialny jest producent, sprzedawca, dostawca lub zakład naprawczy z mocy prawa lub zawartej umowy;
  - 7) szkody powstałe w wyniku naturalnego zużycia, kawitacji, erozji, korozji, starzenia się izolacji oraz powstałe z powodu kamienia kotłowego, szlamu i osadu; powyższe wyłączenie dotyczy maszyn lub ich części bezpośrednio uszkodzonych albo zniszczonych w wyniku wymienionych w zdaniu poprzedzającym przyczyn;
  - 8) szkody powstałe na skutek eksploatacji wcześniej uszkodzonej i nie naprawionej maszyny;
  - 9) szkody spowodowane wirusami komputerowymi, koszty poniesione w związku z konserwacją, modernizacją, remontami lub naprawami gwarancyjnymi ubezpieczonych maszyn;
  - 10) szkody ekologiczne polegające na zanieczyszczeniu środowiska w wyniku zaistniałych szkód w ubezpieczonych maszynach;
  - 11) utracone korzyści, utratę wartości rynkowej, utratę rynku, utratę przychodu, utratę dochodu, utratę zysku, zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, straty powstałe wskutek opóźnienia lub niewypelnienia zobowiązań, utratę kontraktów, rabatów, licencji, kary umowne, kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne, podatki, należności publiczno-prawne, opłaty manipulacyjne, odszkodowania o charakterze karnym, koszty procesowe, koszty administracyjne, koszty najmu bądź użycia przedmiotów zastępczych oraz za szkody pośrednie.
3. Niezależnie od postanowień ustępów poprzedzających PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:
  - 1) w olejach, z wyjątkiem olejów w transformatorach i wyłącznikach, które pełnią rolę izolacyjną, w smarach, paliwach, katalizatorach, czynnikach chłodniczych, płynach chłodzących oraz w materiałach eksploatacyjnych;
  - 2) w nożach, wiertłach, elektrodach, filtrach, stemplach, matrycach, formach, rusztach palenisk, dyszach palników, szczotkach, filtrach, sitach, membranach, wężach, łańcuchach, pasach, linach, obmurzach kotłów, wymurówkach pieców, okładzinach i powłokach ognioodpornych, powłokach malarskich i antykorozyjnych, częściach szklanych, ceramicznych, gumowych, częściach wykonanych z tkanin filcu i materiałów uszczelniających, oponach, bezpiecznikach elektrycznych, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach

- oraz w częściach i materiałach, które ulegają szybkiemu zużyciu lub z uwagi na swoje specyficzne funkcje podlegają okresowej wymianie – chyba że szkody takie powstały w bezpośredniej konsekwencji szkody w ubezpieczonej maszynie, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność w ramach niniejszych OWU;
- 3) w fundamentach maszyn, chyba że stanowią one integralną część maszyny i ich wartość uwzględniona jest w sumie ubezpieczenia;
  - 4) w danych znajdujących się na nośnikach danych stanowiących integralną część ubezpieczonych maszyn.

- b) miejsce lub miejsca ubezpieczenia,
- c) okres ubezpieczenia,
- d) wykaz maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych, takich jak: numer identyfikacyjny – fabryczny, inwentarzowy itp., typ, model, rok produkcji, producent,
- e) sumę ubezpieczenia oddzielnie dla każdej ubezpieczonej maszyny oraz wymagany zakres ubezpieczenia z podaniem wymaganych limitów odpowiedzialności,
- f) informacje o szkodach z co najmniej 3 ostatnich lat.

3. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka ubezpieczeniowego oraz od inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. PZU SA zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.

4. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roczny albo okres krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).

5. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 6, w razie wątpliwości, umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia.

6. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.

W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

7. Składkę ubezpieczeniową za czas trwania odpowiedzialności oblicza się na podstawie obowiązującej taryfy w zależności od rodzaju, typu, modelu i roku produkcji maszyny, sumy ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia oraz obniżek/podwyżek składki wynikających z indywidualnej oceny ryzyka, ograniczenia lub rozszerzenia zakresu ubezpieczenia, jednorazowej opłaty składki, posiadania innych ubezpieczeń w PZU SA, wysokości udziału własnego (franszyzy), przebiegu ubezpieczenia, kontynuacji ubezpieczenia w PZU SA Składka nie podlega indeksacji.

8. Jeśli nie uzgodniono inaczej, składka powinna być zapłacona w całości w formie gotówkowej z chwilą zawarcia umowy lub – w porozumieniu z PZU SA – w formie bezgotówkowej. Na wniosek Ubezpieczającego zapłata składki może być rozłożona na raty.

9. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stemplą pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się datę, w której pełna kwota składki lub jej raty znalazła się na rachunku PZU SA w taki sposób, że mógł nią dysponować.

10. W razie ujawnienia w związku z wypadkiem, że z przyczyn za które Ubezpieczający lub Ubezpieczony ponosi

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 6

1. Suma ubezpieczenia maszyn zgłoszonych do ubezpieczenia przez Ubezpieczającego powinna odpowiadać wartości odtworzeniowej.
2. Przez wartość odtworzeniową maszyny rozumie się koszt wymiany uszkodzonej albo zniszczonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku, kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z uwzględnieniem kosztów transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat (jeżeli występują).
3. Każdorazowa wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia uszkodzonej lub zniszczonej maszyny o wypłaconą kwotę. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia opłacając dodatkową, ustaloną z PZU SA składkę uzupełniającą.
4. Zgłoszona przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia dla poszczególnej maszyny stanowi podstawę do obliczenia składki ubezpieczeniowej.
5. Jeżeli podczas okresu ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU SA podwyższyć sumę ubezpieczenia za opłaceniem dodatkowej składki. Jeżeli nie umówiono się inaczej, PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach nowej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu tej składki.
6. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU SA, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
7. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU SA zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Umowę ubezpieczenia w ramach niniejszych OWU zawiera się na podstawie podpisanego przez Ubezpieczającego wniosku – kwestionariusza, który wraz z innymi dokumentami wyszczególnionymi w polisie stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Wniosek – kwestionariusz powinien zawierać odpowiedzi na wszystkie postawione w nim pytania, w tym:
  - a) nazwę i adres Ubezpieczającego (w przypadku wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek – także: adres Ubezpieczonego),

odpowiedzialność nie zadziaływały środki zabezpieczenia przed szkodą, w związku z którymi PZU SA obniżył składkę, PZU SA może żądać od Ubezpieczającego zapłaty kwoty odpowiadającej kwocie obniżki składki z tytułu posiadania tych środków zabezpieczenia.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 8

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli PZU SA ponosił odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, PZU SA ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwija się ona z końcem okresu, na który przypadła niezapłacona składka.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia opłacana jest w ratach i którakolwiek kolejna rata (poza pierwszą) nie została opłacona w ustalonym terminie, PZU SA po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do zapłaty zaległej kwoty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowiedzialności. W takim przypadku, brak opłaty zaległej raty we wskazanym terminie spowoduje ustanie odpowiedzialności z upływem 7 dni od daty otrzymania tego wezwania przez Ubezpieczającego.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie do odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
5. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba, że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Postanowienia niniejszego ustępu nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajęcia przewidzianego w umowie wypadku.
6. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
  - 1) wraz z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia;

- 2) wraz z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na wszystkie zdarzenia losowe w okresie ubezpieczenia, w odniesieniu do mienia lub kosztów, dla których ustalony został w umowie ubezpieczenia taki limit i w zakresie objętym tym limitem, wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
- 3) z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, jeżeli prawa wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia;
- 4) z dniem doręczenia oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU SA pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 6) z dniem doręczenia oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy na podstawie § 9 ust. 5;
- 7) z dniem odstąpienia od umowy na podstawie ust. 4.
7. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
8. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 9

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. Jeżeli PZU SA zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i ust. 2 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1–3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia obowiązków doszło z winy

umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron umowy może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
6. Ubezpieczający jest obowiązany sporządzić i dostarczyć PZU SA wykaz ubezpieczonych maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych, takich jak: numer identyfikacyjny – fabryczny, inwentarzowy itp., typ, model, rok produkcji, producent oraz suma ubezpieczenia.
7. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest przestrzegać ogólnie obowiązujących oraz zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia przepisów mających na celu zapobieganie powstawaniu szkody, a także przepisów prawa budowlanego, przepisów o ochronie przeciwpożarowej, przepisów o ochronie osób i mienia, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów normalizacji i certyfikacji, przepisów o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz wewnętrznych przepisów lub instrukcji Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego o eksploatacji i użytkowaniu maszyn.
8. Ponadto Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest we własnym zakresie i na własny koszt:
  - 1) utrzymywać ubezpieczone maszyny w dobrym stanie technicznym i podejmować uzasadnione środki ostrożności w celu zapobiegania wypadkom mogącym spowodować szkodę w ubezpieczonych maszynach;
  - 2) prowadzić dokumentację techniczno-ruchową ubezpieczonych maszyn i przestrzegać zawartych w niej zapisów;
  - 3) prowadzić staranny dobór pracowników, organizować pracę zgodnie z ich kwalifikacjami oraz sprawować nad nimi kontrolę;
  - 4) stosować się do wszystkich ustawowych wymagań, założeń i nakazów dokonanych przez władze;
  - 5) stosować się do wymagań i zaleceń producenta;
  - 6) stosować się do wszystkich uzasadnionych zaleceń PZU SA, mających na celu zapobieganie szkodom.
9. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodie lub zmniejszenia jej rozmiarów. W razie niedopełnienia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku wymienionego w zdaniu poprzedzającym PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
10. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić o nim PZU SA niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od dnia uzyskania wiadomości o wypadku. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym wyżej mowa, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa wyżej, otrzymał wiadomość

o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

11. W razie powstania szkody Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
  - 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od dnia ujawnienia się szkody, powiadomić PZU SA o szkodzie, podając jej rodzaj i rozmiar. Jeżeli nie umówiono się inaczej, Ubezpieczony zobowiązany jest udokumentować zgłaszane szkody protokołami awaryjnymi, sporządzonymi oddzielnie dla każdej awarii;
  - 2) nie później niż w ciągu 2 dni od chwili uzyskania wiadomości, zawiadomić policję o każdej szkodzie mogącej powstać wskutek przestępstwa (w tym – kradzieży z włamaniami);
  - 3) bez dokonywania zmian pozostawić miejsce szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostającego po szkodzie lub zmniejszenia szkody;
  - 4) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości;
  - 5) sporządzić i przedstawić PZU SA w ustalonym terminie i formie rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody.
12. PZU SA przysługuje w trakcie trwania umowy ubezpieczenia prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, o ile nie umówiono się inaczej.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 10

1. Jako wysokość szkody w maszynach przyjmuje się:
  - 1) **przy szkodzie częściowej** – wartość kosztów naprawy albo remontu uszkodzonej maszyny z uwzględnieniem kosztów demontażu oraz (jeżeli występują) kosztów transportu, montażu, cła i innych tego typu opłat;
  - 2) **przy szkodzie całkowitej** – wartość rzeczywistą maszyny, tj. wartość kosztów wymiany zniszczonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku, kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z potrąceniem procentowo określonego stopnia faktycznego zużycia do dnia szkody z uwzględnieniem kosztów demontażu oraz (jeżeli występują) kosztów transportu, montażu, cła i innych tego typu opłat, z tym, że wysokość szkody ustalona według pkt 1 (kosztów remontu albo naprawy) nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu szkody określonej według pkt 2. Jeżeli koszt naprawy albo remontu przewyższa wartość rzeczywistą maszyny, to szkodę traktuje się jako całkowitą i likwidacja następuje według zasady przedstawionej w pkt 2.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody obowiązują następujące zasady:
  - 1) rachunek kosztów remontu albo naprawy przedłożony przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU SA;
  - 2) jeżeli naprawa jest wykonywana we własnym zakresie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, PZU SA zwraca koszt materiałów i płac poniesiony w celu naprawy oraz uzasadniony procent na pokrycie kosztów

- ogólnych. Koszt takiej naprawy nie powinien być wyższy od średniego kosztu naprawy, jaki byłby poniesiony w przypadku naprawy dokonywanej przez firmę zewnętrzną (zakład naprawczy);
- 3) jeżeli naprawa wykonywana jest przez firmę zewnętrzną (zakład naprawczy) i koszt takiej naprawy w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA dotyczących wysokości szkody na podstawie analizy cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne (zakłady naprawcze), PZU SA może przedstawić przez zakład naprawczy rachunki kosztów naprawy odpowiednio zweryfikować do średnich cen rynkowych;
  - 4) przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
  - 5) wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
  - 6) nie uwzględnia się kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego lub lotniczego, o ile koszty te nie były przedmiotem dodatkowego ubezpieczenia;
  - 7) nie uwzględnia się kosztów wszelkich modernizacji lub ulepszeń uszkodzonych maszyn;
  - 8) koszt prowizorycznych napraw zwracany jest tylko wtedy, gdy naprawy te stanowią część napraw końcowych i nie podwyższają całkowitego kosztu naprawy.
3. Wysokość szkody zwiększa się o udokumentowane koszty określone w § 2.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 11

1. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie wyższej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU SA.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi:
  - 1) dla maszyn – zadeklarowana dla poszczególnej maszyny suma ubezpieczenia;
  - 2) dla pozostałych przedmiotów ubezpieczenia – zadeklarowana suma ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności dla poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia.
3. Jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyn jest na dzień powstania szkody niższa niż wymagana wartość odtworzeniowa określona według § 6 ust. 2 (niedoubezpieczenie), to PZU SA wypłaca odszkodowanie jedynie w takiej proporcji, w jakiej zadeklarowana przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia pozostaje do wymaganej wartości odtworzeniowej.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wartość odtworzeniową maszyny, to PZU SA odpowiada tylko do wartości odtworzeniowej maszyny (ubezpieczenie powyżej wartości).
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje więcej niż jedną maszynę, to każda z ubezpieczonych maszyn podlega z osobna postanowieniom ust. 1–4.
6. Od wartości wyliczonego odszkodowania potrąca się określony w polisie udział własny. W przypadku zdarzenia, w którym szkodzie uległa więcej niż jedna maszyna, od wysokości odszkodowania potrąca się jeden najwyższy udział własny przewidziany dla uszkodzonych maszyn. Jeżeli udział własny określony został w walucie innej niż złoty polski, rozliczenia dokonuje się według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

7. Ustalenie wysokości szkody przeprowadza PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego lub jego przedstawicieli. Koszty związane z ustaleniem szkody każda ze stron ponosi we własnym zakresie.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 12

1. Zarówno Ubezpieczony, jak i PZU SA mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny i wysokości szkody.
2. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać co najmniej:
  - 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody;
  - 2) wykaz maszyn dotkniętych szkodą wraz z ich sumami ubezpieczenia określonymi zgodnie z postanowieniami § 2;
  - 3) koszty naprawy lub nabycia takich samych maszyn określone zgodnie z postanowieniami § 10 ust. 1 i 2;
  - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub koszty akcji ratowniczej określone zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 5–8.
3. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców strony mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wydaje opinię.
4. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszą obie strony po połowie.
5. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z dopełnienia obowiązków wynikających z § 9 ust. 11.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 13

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.
3. PZU SA jest zobowiązany:
  - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku

spadkobierca jest traktowany jak Uprawniony z umowy ubezpieczenia;

- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
  - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
  - b) Ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
  - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
  - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
- 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.”

ZABEZPIECZENIE PRAW REGRESOWYCH

§ 14

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez PZU SA, roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem PZU SA.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA pomocy dostarczając informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania albo je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie

roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

UBEZPIECZENIE WIELOKROTNE

§ 15

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

JURYSDYKCJA

§ 16

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 17

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
  - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
  - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
  - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU SA rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3,

- PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
- 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU SA na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
  6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
    - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
    - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
  7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU SA, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
  8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
  9. PZU SA przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
  10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
  11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
  12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygnięcia sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygnięcia sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z Ubezpieczycielem to: reklamacje@pzu.pl.
  13. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
  14. Językiem stosowanym przez Ubezpieczyciela w relacjach z konsumentem jest język polski.
  15. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

